

Komunikat prasowy Agencji Praw Podstawowych

Wiedeń/Bruksela, 5 maja

Zdaniem FRA wymiar sprawiedliwości musi być bardziej przyjazny dziecku

Każdego roku setki tysięcy dzieci z całej UE biorą udział w postępowaniach sądowych. Jak wynika z najnowszego sprawozdania Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), organy wymiaru sprawiedliwości muszą w większym stopniu brać pod uwagę potrzeby takich dzieci. Sprawienie, aby wymiar sprawiedliwości był bardziej przyjazny dziecku, służy dobru dziecka, ponieważ zapewnia możliwość objęcia go lepszą ochroną i pozwala zapewnić jego świadome uczestnictwo w postępowaniu sądowym.

„Nie możemy dopuścić do tego, by dziecko biorące udział w postępowaniu sądowym było zdezorientowane lub zestresowane”, objaśnia dyrektor tymczasowy FRA [Constantinos Manolopoulos](#). „UE i jej państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia poszanowania praw dziecka. Dotyczy to w szczególności postępowań sądowych. Państwa członkowskie powinny również dopilnować, aby wszystkie zainteresowane strony stosowały wytyczne Rady Europy dotyczące wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dziecku w swojej codziennej praktyce”.

Kwestia poprawy poszanowania praw dziecka w postępowaniach przed organami wymiaru sprawiedliwości jest przedmiotem Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, którą ratyfikowały wszystkie państwa członkowskie UE. Rada Europy opracowała specjalne wytyczne dotyczące wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dziecku, ponieważ kwestia ta wywiera wpływ na dużą liczbę dzieci. Na przykład z danych dotyczących 11 państw członkowskich UE zgromadzonych w 2010 r. wynika, że około 74 000 dzieci padło ofiarą przestępstwa, a 495 000 ucierpiało wskutek rozvodu rodziców.

Badania FRA pokazują, że sposób traktowania dzieci w trakcie postępowań przed organami wymiaru sprawiedliwości różni się nie tylko w poszczególnych państwach członkowskich, ale także w ramach tego samego państwa członkowskiego, przy czym praktyki w tym zakresie nie zawsze są przyjazne dziecku. Potwierdza to konieczność wprowadzenia przejrzystych i spójnych standardów i wytycznych, których przestrzeganie powinno być systematycznie monitorowane. W badaniach zwrócono również uwagę na konieczność podejmowania środków na rzecz zwiększania świadomości i organizowania specjalistycznych szkoleń dla ekspertów.

Kluczowe ustalenia dotyczą szczególnych praw dziecka, na przykład:

- W ostatnich latach poszanowanie i wykonywanie prawa dziecka **do bycia wysłuchanym** poprawiło się, w szczególności w przypadku postępowania sądowego w sprawie karnej. W postępowaniu sądowym w sprawie cywilnej

dzieci nie zawsze są wysłuchiwane. Należy podejmować większe wysiłki, aby zapewnić możliwość wysłuchania dzieci w bezpiecznych i przyjaznych dziecku pomieszczeniach z zastosowaniem technik odpowiednich do ich wieku i stopnia dojrzałości. wysłuchanie dzieci powinno się odbywać w trakcie jak najmniejszej liczby przesłuchań z udziałem niewielu odpowiednio przeszkolonych specjalistów;

- ustawodawstwo krajowe często zawiera przepisy dotyczące **prawa do informacji**, ale w praktyce można zaobserwować istotne różnice, jeżeli chodzi o sposób i termin przekazywania dzieciom informacji, osobę odpowiedzialną za przekazanie takich informacji, ich treść i metodę ich przekazywania. Przekazywanie odpowiednich, przyjaznych dziecku i dostosowanych do wieku dziecka informacji i materiałów dotyczących praw dziecka i przebiegu postępowania sądowego może przyczynić się do zwiększenia ich zaufania do wymiaru sprawiedliwości;
- Większość państw członkowskich podjęła znaczne wysiłki, aby zagwarantować poszanowanie **prawa dziecka do prywatności i ochrony** przed krzywdą i ponowną traumą, w szczególności w postępowaniu sądowym w sprawie karnej. W praktyce środki ochronne są często jednak niedostatecznie wykorzystywane. Osobne pokoje uniemożliwiające pozwanemu/oskarżonemu kontakt z dzieckiem, korzystanie z nagrań wideo oraz przeprowadzanie wideokonferencji z udziałem przeszkolonych specjalistów na salach rozpraw i w komisariatach policji powinno stanowić standardową praktykę stosowaną w całej UE w celu zapewnienia dzieciom odpowiedniej ochrony;
- niezależnie od przepisów dotyczących **równego traktowania** pracownicy często nie dysponują wiedzą fachową w zakresie pracy z dziećmi znajdującymi się w trudnej sytuacji, takimi jak dzieci niepełnosprawne lub dzieci należące do mniejszości etnicznej. Należy zapewnić skuteczne monitorowanie poszanowania prawa dziecka do dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz sposobu traktowania dzieci w postępowaniu sądowym, aby nie dopuścić do jakichkolwiek przejawów dyskryminacji. Należy ułatwić dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji dostęp do pomocy prawnej i wsparcia.

W sprawozdaniu zwrócono również uwagę na szereg **przykładów obiecujących praktyk**.

Ze sprawozdaniem i powiązаныmi materiałami można zapoznać się pod adresem: *Wymiar sprawiedliwości przyjazny dziecku – perspektywa i doświadczenia specjalistów*, zob. [pakiet prasowy](#).

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem: media@fra.europa.eu lub pod nr. tel.: +43 1 580 30 642

Uwagi dla redaktorów:

- FRA jest uprawniona do udzielania decydującym na poziomie UE i na poziomie krajowym porad opartych na dowodach, przyczyniając się tym samym do prowadzenia bardziej przemyślanych i lepiej ukierunkowanych debat i przyjmowania bardziej przemyślanych i lepiej ukierunkowanych strategii politycznych dotyczących praw podstawowych.
- Wyniki opierają się na rozmowach ze specjalistami mającymi codzienny kontakt z dziećmi będącymi ofiarami lub świadkami w postępowaniach sądowych prowadzonych w 10 państwach członkowskich UE – Bułgarii, Chorwacji, Estonii, Finlandii, Francji, Niemczech, Polsce, Rumunii, Hiszpanii i Zjednoczonym Królestwie.
- Bazują one również na przeprowadzonej przez Komisję Europejską analizie danych statystycznych oraz ustawodawstwa i polityk dotyczących udziału dzieci w postępowaniach sądowych gromadzonych we wszystkich państwach członkowskich UE.
- Wspomniane wyniki zostaną również omówione na żywo w trakcie dwóch debat na antenie radia Euranet Plus z udziałem posłów do Parlamentu Europejskiego w dniu 5 maja.
- Następnie zostanie opublikowane sprawozdanie dotyczące perspektywy i doświadczeń dzieci.